

TURVAKOTIPALVELUT

lähisuhdeväkivaltaa kokeneille romaninaisille

Mitä?

ROMANIN KOHTAAMINEN JA AUTTAMINEN TURVAKODEISSA

Romaninaiset kohtaavat samanlaista lähisuhde- ja perheväkivaltaa kuin valtaväestöön kuuluvat naiset. Väkivaltaan liittyvien erityispiirteiden tunnistaminen on kuitenkin tärkeää.

Romaninaisen kynnys hakea lähestymiskieltoa tai tehdä rikosilmoitusta on valtaväestöä korkeampi.

Miksi?

ULKOPUOLINEN APU ON TÄRKEÄÄ

Romanikulttuuriin voi liittyä piirteitä, jotka vaikuttavat naisten avun hakemiseen ja saamiseen. Ulkopuolinen apu on romaninaisille tärkeää, sillä mahdollisuudet tukeutua läheisiin ovat väkivaltatilanteissa rajalliset. Turvakotien ja muiden tukipalveluiden merkitys on siksi suuri.

Miten?

HUOMIOI KULTTUURISET OMINAISUUDET

Romaniasiakas kohdataan ensisijaisesti asiakkaana, samanlaisena kuin kaikki muutkin. Kulttuuriset kysymykset on kuitenkin hyvä huomioida. Asiakkaalta itseltään voi kysyä, miten hän haluaa oman kulttuuritaustansa huomioitavan, ja kaikista askarruttavista asioista kannattaa kysyä.

Romaninaisen voi olla vaikea kertoa kohtaamastaan lähisuhde- ja perheväkivallasta läheisilleen. Pairsuhteessa tapahtuva väkivalta on romanikulttuurissa yhteisön asia. Suku voi puuttua tilanteeseen, jos ilmenee, että nainen on kokenut väkivaltaa.

Naiset tietävät yleensä, mitä seurauksia heidän toiminnastaan ja käyttäytymisestään on, ja he pyrkivät välttämään seurauksia niin pitkälle kuin mahdollista.

HYVÄ TIETÄÄ ROMANIKULTTUURISTA

- Oman perheen asioiden ja ongelmien kertominen ulospäin ei ole sopivaa. Kertomalla loukataan suvun kunniaa, mistä voi olla kauaskantoisia seurauksia.
- Vanhempien ihmisten kunnioitukseen liittyvillä tavoilla on vaikutusta erityisesti silloin, jos turvakodissa on yhtäaikaaisesti eri-ikäisiä romaneja.
- Puhtaustavat vaikuttavat myös asumiseen, peseytymiseen ja WC:ssä käymiseen. Nuoremmat eivät käytä saniteettitiloja, jos vanhemmat ovat paikalla.
- Romaniasiakkaan haluttomuus puhua häpeällisistä asioista ei ole asiakkaan yhteistyöhaluttomuutta, vaan romanikulttuuriin kuuluvaa käyttäytymistä.
- Seksuaalisuuteen suhtaudutaan häveliäästi.

VÄKIVALTA VOI SAADA VAINON PIIRTEITÄ

Vainoamisella tarkoitetaan

- Toistuvaa, ei toivottua yhteyden ottamista, seuraamista, tarkkailua ja uhkaamista, joka aiheuttaa kohteessa pelkoa ja ahdistusta.
- Vainoa on usein edeltänyt parisuhteessa ilmennyt väkivalta.
- Yhteisöllisyys ja miehen oikeus lapsiin voivat joskus lisätä vainon riskiä.
- Romaniasiakkaan vainoaja ei välttämättä ole puoliso.
- Vainoaja voi olla myös puolison sukulainen tai vainojina voi olla useita sukulaisia.
- Vainon kohteena voivat olla myös pahoinpidellyn naisen lähiomaiset.

Vainoaminen on rikos
(Rikoslaki 25:7a)

HUOMIOI KULTTUURISET ERITYISPIIRTEET

- Muista, että yksilölliset ja perhekohtaiset tilanteet eroavat toisistaan. Myös romanikulttuuri on jatkuvassa muutoksessa. Tärkeää on aina etsiä yksilöllisiä ratkaisuja tilanteisiin.
- Muista, että kulttuuriset erityispiirteet eivät ole syitä väkivaltaan.
- Älä oleta, että romaninainen saa tarvittavan tuen ja avun perheeltään tai yhteisöltään.
- Tee tarvittaessa häirinnän ja vainon riskinarviointi. Sitä voi käyttää kaikissa vainoamiseen ja häirintään liittyvissä tapauksissa. Lomake tulisi täyttää aina, mikäli vainoamista tai häirintää on tapahtunut useammin kuin kaksi kertaa tai jos asiakas on erittäin pelollaan.
- Tee tarvittaessa asiakkaan kanssa verkostokartta henkilöistä, jotka liittyvät asiaan tai joiden taholta hän kokee uhkaa.

LASTEN ASEMA EROSSA JA VÄKIVALTATILANTEESSA

Romaninainen voi pelätä lasten menettämistä. Tämä pelko voi pitää naista väkivaltaisessa suhteessa.

Romanikulttuurissa miehellä on valta päättää, kummalle osapuolelle lapset jäävät erossa. Perinteen mukaisesti lapset kuuluvat miehelle ja hänen suvulleen, mutta sopimuksesta lapset voivat jäädä myös naiselle.

Kiinnitä erityistä huomiota lasten tilanteeseen ja avun tarpeeseen. Lapsi on voinut nähdä ja kuulla paljon väkivaltaa. Kerro asiakkaalle väkivallan vaikutuksista lapsiin.

Joskus osa asiakkaan lapsista on jäänyt kotiin tai asuu isovanhempien luona. Keskustele asiakkaan kanssa lasten tilanteesta. Lastensuojelun tehtävänä on kartoittaa muualla asuvien lasten tilanne.

Turvakodin henkilöstö voi tarjoutua asiakkaan kumppaniksi työskennellessä lastensuojelun kanssa.

LISÄTIETOJA

www.thl.fi/turvakotipalvelut
www.thl.fi/kasvunkumppanit > työn tueksi >
Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisytyö

YHTEYSTIEDOT

Helena Ewalds
kehittämispäällikkö, Valtion muut erityispalvelut -yksikkö
Joonas Peltonen
erityisasiantuntija, Valtion muut erityispalvelut -yksikkö
etunimi.sukunimi@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL
www.thl.fi • twitter.com/THLorg • facebook.com/thl.fi

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

